

DOM

afsagt den 22. marts 2017 af Vestre Landsrets 13. afdeling (dommerne _____, _____ og _____ (kst.)) i ankesag

L _____
(advokat Thomas Birch, København)

mod

X _____ Kommune
(advokat _____, _____)

Retten i Sønderborg har den 11. april 2016 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. BS _____).

Påstande

For landsretten har appellanten, L _____, gentaget sin frifindelsespåstand for byretten.

Indstævnte, X _____ Kommune, har påstået dommen stadfæstet.

Supplerende sagsfremstilling

Der er for landsretten som bilag F fremlagt en brochure, ”Vejr & Klima i forhold til Glatførevarsling”, der er udarbejdet af Bergap Klimaundersøgelser, Gøteborg, og bearbejdet af H _____ og S _____, DMI. I brochuren er det anført i et afsnit om nogle meteorologiske begreber bl.a.:

”DUGPUNKTET– eller dugpunktstemperaturen må vi nødvendigvis kende.

Der dannes dug eller rim på overflader, f.eks. veje, hvis overfladen er kolde-
re end dugpunktstemperaturen.

Hvis dugpunktet således er højere end vejtemperaturen, dannes der dug eller
rim på vejen.

Hvis vejtemperaturen er under 0 grader og LAVERE end dugpunktet, dan-
nes der rim.”

Som bilag E er fremlagt udskrift fra DMI’s VejVejr-station ■■■ X■■■■ Syd for perio-
den 23.-25. januar 2012. Det er oplyst, at stationen er beliggende på ■■■ ved ■■■
■■■ knap 8 km fra uheldsstedet som den station, der er tættest beliggende kroen. Det
fremgår af oplysningerne i udskriften, at der ved målestationen – i lighed med vejstationen
i R■■■ – ikke blev registreret nedbør i den nævnte periode. Der blev ved målingerne i
tidsrummet fra den 24. januar 2012 kl. 16.30 til den 25. januar 2012 kl. 00.00 ikke registre-
ret dugpunkttemperaturer, der havde været højere end vej- og lufttemperaturerne. Med
hensyn til tidsrummet fra kl. 18.00 til kl. 22.00 den 24. januar 2012 var temperaturerne
ifølge målingerne i hele perioden under frysepunktet.

Af en udskrift – bilag 40 – fra den 24. januar 2012 kl. 23.00 fra X■■■■ Kommunes log
VejVejr til brug for glatførebekæmpelse fremgår det af en figur over observationer, at dug-
punkttemperaturerne var lavere end vej- og lufttemperaturerne i perioden den 24. januar
2012 fra kl. 20.00 til kl. 23.00. Lokalkort fra VejVejr udskrevet på samme tidspunkt over
observationer og prognose samt over stationer er fremlagt som bilag 41 og 42.

Endvidere er som bilag G fremlagt en udskrift vedrørende glatførebekæmpelsesforanstalt-
ninger i bl.a. X■■■■ Kommune i perioden fra den 23. januar 2012 til den 25. januar
2012. Det fremgår heraf, at der i X■■■■ Kommune blev foretaget præventiv saltning på
primærruter i kommunen den 23. januar 2012 kl. 05.17 og derefter den 24. januar 2012 kl.
01.30. Næste saltning på primærruter i kommunen fandt sted den 25. januar 2012 kl. 06.56.
Det er oplyst, at bilag G angiver sluttidspunkterne for glatførebekæmpelsen. Som sagens
bilag 38 er fremlagt en udskrift fra X■■■■ Kommunes glatførelag, hvori er angivet, at
saltningen blev indledt kl. 23.35 i X■■■■ Kommune.

Der har under ankesagen været gennemført syn og skøn, og den udmeldte skønsmand,

akademiingeniør O [REDACTED], har i en erklæring af 1. november 2016 bevaret nogle spørgsmål således:

”SAGENS GRUNDLAG

Mail af 21. oktober 2016 fra advokat Thomas Birch bilagt:
Retsbog af 18. oktober 2016 med udmeldelse.
Retsbog af 6. oktober 2016.
Ankestævning med bilag E, F, G, 4, 7, 12 og 38

...

SYNS- OG SKØNSFORRETNINGEN

Der har efter parternes ønske ikke været afholdt syns- og skønsforretning.

Efter det således anførte besvares de stillede spørgsmål efter bedste evne og overbevisning således:

SPØRGSÅL 1:

Skønsmanden bedes oplyse, om det på grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger om vejrlig, nedbørsmængder og temperaturer omkring den 24. januar 2012 er sandsynligt, at der var glat på eller omkring trappen, hvorpå J [REDACTED] faldt, som følge af isdannelse eller begyndende isdannelse omkring kl. 18:30 den 24. januar 2012.

Svar spørgsmål 1:

Det er mit skøn, at det på grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger om vejrlig, nedbørsmængder og temperaturer omkring den 24. januar 2012 **ikke** er sandsynligt, at der var glat på eller omkring trappen, hvorpå J [REDACTED] faldt, som følge af isdannelse eller begyndende isdannelse omkring kl. 18:30 den 24. januar 2012.

SPØRGSÅL 2:

Skønsmanden bedes oplyse, om det på grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger om vejrlig, nedbørsmængder og temperaturer i tidsrummet mellem kl. 18:30 og kl. 22:00 den 24. januar 2012 er sandsynligt, at der var blevet glat som følge af isdannelse eller begyndende isdannelse på eller omkring trappen, hvorpå J [REDACTED] faldt, da faldet indtrådte omkring kl. 22:00.

Svar spørgsmål 2:

Det er mit skøn, at det på grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger om vejrlig, nedbørsmængder og temperaturer i tidsrummet mellem kl. 18:30 og kl. 22:00 den 24. januar 2012 **ikke** er sandsynligt, at der var blevet glat som følge af isdannelse eller begyndende isdannelse på eller omkring trappen, hvorpå J [REDACTED] faldt, da faldet indtrådte omkring kl. 22:00.

SPØRGSMÅL 3:

Under den forudsætning, at der var blevet saltet på bagtrappen, hvorpå J [REDACTED] faldt, og det tilstødende udendørsareal omkring kl. 18:00 den 24. januar 2012, bedes det oplyst, hvilken betydning denne foranstaltning sammenholdt med de i sagen foreliggende oplysninger om vejrlig, nedbørsmængder og temperaturer den 24. januar 2012 må antages at have haft i forhold til muligheden eller risikoen for, at overfladen på trappen blev glat som følge af isdannelse eller begyndende isdannelse i tidsrummet mellem kl. 18:30 og kl. 22:00 den 24. januar 2012.

Svar spørgsmål 3:

Under den forudsætning, at der var blevet saltet på bagtrappen, hvorpå J [REDACTED] faldt, og det tilstødende udendørsareal omkring kl. 18:00 den 24. januar 2012, sammenholdt med de i sagen foreliggende oplysninger om vejrlig, nedbørsmængder og temperaturer den 24. januar 2012 er det mit skøn, at en saltning må antages at have haft en god og effektiv virkning i forhold til, at hindre at overfladen på trappen blev glat som følge af isdannelse eller begyndende isdannelse i tidsrummet mellem kl. 18:30 og kl. 22:00 den 24. januar 2012 og udført korrekt kunne have elimineret risikoen.

SPØRGSMÅL 4:

Var det på grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger om vejrlig, nedbørsmængder og temperaturer i tidsrummet mellem kl. 18:30 og kl. 22:00 den 24. januar 2012 indiceret, at der i netop det tidsrum foretoges yderligere foranstaltninger, herunder saltning, til imødegåelse af muligheden eller risikoen for, at overfladen på trappen blev glat som følge af isdannelse eller begyndende isdannelse.

Svar spørgsmål 4:

Det er mit skøn, at det på grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger om vejrlig, nedbørsmængder og temperaturer i tidsrummet mellem kl. 18:30 og kl. 22:00 den 24. januar 2012 **ikke** var indiceret, at det i netop det tidsrum skulle foretages yderligere foranstaltninger, herunder saltning, til imødegåelse af muligheden eller risikoen for, at overfladen på trappen blev glat som følge af isdannelse eller begyndende isdannelse.”

I en supplerende erklæring af 27. december 2016 har skønsmanden besvaret et yderligere spørgsmål således:

”SYNS- OG SKØNSFORRETNINGEN

Der har ikke været afholdt syns- og skønsforretning i forbindelse med spørgsmålet.

SPØRGSMÅL A:

Skønsmanden bedes begrunde sin besvarelse af spørgsmål 1-4, herunder

1. hvilke oplysninger om vejrlig, nedbørsmængder og temperaturer omkring den 24. januar 2012, skønsmanden har lagt til grund for sin besvarelse.

Svar spørgsmål A:

Vedrørende spørgsmål 1 er begrundelsen som følger:

Det er mit skøn ud fra indberetningen fra vintervagten i X [redacted] 24. januar 2012 kl. 02.01 jf bilag 38 om fine tørre veje, mangel på indberetninger vejenes tilstand og eventuelle besaltning frem til 24. januar 2012 kl. 23.35, hvor der blev udkaldt besaltning af A-ruter i X [redacted], samt de foreliggende oplysninger fra vejrstationen i R [redacted] jf. bilag E, at der ikke har været glat på den i sagen omhandlede trappe kl. 18:30 den 24. januar 2012.

De oplysninger om vejrlig, nedbørsmængder og temperaturer omkring den 24. januar 2012, som jeg har lagt til grund for min besvarelse fremgår af sagens:

Bilag E, tidsrummet 24.01.2012 00:00 og til 25.01.2012 01:00.

Bilag G, skemaet SBAJ 23-01, tidsrummet 24.01.2012 01:24 til 25.01.2012 07:31

Bilag 38, tidsrummet 24.01.2012 01:05 til 24.01.2012 23:25.

Vedrørende spørgsmål 2 er begrundelse som følger: Det skønnes, at der ikke i tidsrummet fra 18:30 til kl. 22.00 den 24. januar 2012 er sket nogen betydende ændring i vejrforholdene, som kunne betyde, at der var blevet glat på trappen. Vejrforholdene er stort set uændret i perioden,

Vedrørende spørgsmål 3 er begrundelsen som følger: Hvis der blev saltet på trappen kl. 18.00 er det mit skøn, at saltningen effektivt ville have hindret at der var glat på trappen i tidsrummet fra kl. 18:30 til 22.30, idet saltning kl. 18.00 ville have en hurtig virkning, og at virkningen fortsat ville være til stede kl. 22.00 under de aktuelle vejrforhold (ingen nedbør).

Vedrørende spørgsmål 4 er begrundelsen som følger: Se ovenstående vedr. spørgsmål 3.”

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af M [redacted] og skønsmanden, O [redacted].

M [redacted] har forklaret, at han er ansat som ingeniør ved X [redacted] Kommune med ansvar for vintertjenesten. Han blev ansat i stillingen i januar 2014, men har arbejdet med

området siden 2007. Afgørelsen af, om der skal iværksættes glatførebekæmpelse, træffes navnlig på baggrund af data fra VejVejr, der samler oplysningerne fra opstillede målestationer. Hvis der er tvivl om, hvorvidt en målestations oplysninger svarer til de faktiske forhold, foretages der en besigtigelse. Det sker 1-2 gange om ugen. Bilag 40 er fra VejVejr og indeholder dels et skema med observationer og prognose fra en enkelt station, således som forholdene så ud den 24. januar 2012 kl. 23.00. Prognosen er derfor afgørende for den præventive saltning, der foretages ca. 3 timer før, at den skal have virkning. I bilag 41 angiver de røde pletter på kortet, at der er glat, og de orange angiver, at der kan være glat.

O [redacted] har forklaret, at hans besvarelse bygger på en bedømmelse af sagens meteorologiske oplysninger og ikke de forklaringer, der blev afgivet for byretten, som han dog havde kendskab til, da han udfærdigede erklæringerne. De oplysninger, som fremgår af brochuren fremlagt som bilag F, herunder de meteorologiske begreber, er almindelig viden, som han har forudsat ved besvarelsen. Sagens oplysninger om vejtemperaturer og dugpunkter samt oplysningerne fra kommunens forskellige vagter for glatførebekæmpelse er også indgået ved hans besvarelse. Når han i besvarelsen af spørgsmål A har skønnet, at der ikke i tidsrummet fra kl. 18.30 til kl. 22.00 den 24. januar 2012 er sket nogen betydende ændring i vejforholdene, er det en henvisning til forhold, som har betydning for, om det blev glat. Han har ved sin besvarelse af spørgsmålene lagt til grund, at temperaturen har været den samme ved kroen som ved målingerne, der indgår i sagen, herunder fra Kliplev. Der er ikke oplysninger i sagen, som peger i en anden retning. Det kan forekomme, at der er en højere lufttemperatur i en by sammenlignet med temperaturen på landet, men han tror ikke, at vanddampen vil være højere i byen. Det er et kendt fænomen, at duggen slår ned på en varm bil, og at der herved kan opstå dug og måske is på bilens ruder.

Procedure

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten og har procederet i overensstemmelse hermed.

L [redacted] har dog ikke gentaget anbringendet om, at X [redacted] Kommune har afgivet en retlig bindende erklæring om at frafalde at gøre krav gældende over for ham.

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter bevisførelsen lægger landsretten til grund, at J [redacted] faldt på trappen til kroens bagindgang, da han forlod stedet den 24. januar 2012 kl. ca. 21.30 efter et ophold på ca. 3 timer.

I ambulancejournalen fra den 24. januar 2012 er det anført om ulykken bl.a., at ”56 årig mand, væltet på trappe, slået knæ til venstre...beruset med ca. 4 øl.” J [redacted] oplyste den 18. marts 2012 i et supplerende oplysningsskema til X [redacted] Kommune, at ulykken var sket ved, at han gled på en glat trappe.

J [redacted] har forklaret, at han drak 3-4 øl på kroen, men at han ikke var fuld, da han forlod stedet. Hans ben rutsjede på de øverste to trappetrin, og han knaldede knæet ned i det næste trin. Han har videre forklaret, at trappen var dækket af et lag is, og at der var is på alle bilerne, da han gik fra kroen, hvorimod det var gråvejrs og småregnede, da han ankom til stedet kl. 18.30. Vidnerne Ø [redacted], E [redacted] og K [redacted] har ligesom J [redacted] forklaret, at der ikke var strøet salt eller grus på trappen, og flere af disse vidner har forklaret, at trappen var glat, og at J [redacted] ikke var fuld. K [redacted] har forklaret, at han ikke tænkte på at sige til P [redacted], der var på arbejde på kroen, at trappen var glat.

Heroverfor har L [redacted] forklaret, at han saltede præventivt, da han forlod kroen kl. 18 den 24. januar 2012, og at der hverken var indgået klager over manglende glatførebekæmpelse fra kunderne eller kommunen. P [redacted] har forklaret, og at hun ikke bemærkede noget usædvanligt, da hun kom på arbejde kl. 18 denne dag, hvor hun benyttede bagindgangen til kroen. Hun afløste L [redacted] og tænkte ikke nærmere over føret. Hun benyttede også bagtrappen, når hun skulle ud med affald til containeren, og det skete nok én gang. Trappen var ikke glat, og det var en klar aften. Der var andre gæster, der benyttede bagtrappen denne aften, og ingen havde sagt, at stedet var glat. J [redacted] var snøvlede og brokkede sig, da han skulle gå, og hun vurderede ham som meget beruset.

De foreliggende oplysninger om vej- og vejrforholdene om aftenen den 24. januar 2012 understøtter ikke, at der var glat på trappen, eller at det var nødvendigt at foretage glatførebekæmpelsesforanstaltninger i form af fx saltning. Landsretten har herved navnlig lagt vægt på skønsmandens besvarelse, der er afgivet på grundlag af de foreliggende oplysning-

ger om vejrlig, nedbørsmængder og temperaturer den 24. januar 2012 i tidsrummet fra kl. 18.30 til kl. 22.00.

På den anførte baggrund og efter sagens øvrige oplysninger er det ikke godtgjort, at J [REDACTED] [REDACTED] faldt som følge af manglende eller mangelfuld glatførebekæmpelse. Der er derfor ikke noget ansvarsgrundlag for L [REDACTED], og landsretten tager herefter hans påstand om frifindelse til følge.

Efter sagens udfald sammenholdt med parternes påstande skal X [REDACTED] Kommune betale sagsomkostninger for begge retter til L [REDACTED] med i alt 97.267,50 kr. Beløbet omfatter 4.480 kr. til retsafgift, 31.718,75 kr. til udgifter til syn og skøn og 1.068,75 kr. til udgifter til bevisførelse i øvrigt samt 60.000 kr. til advokatbistand.

Beløbet til dækning af udgifter til advokatbistand er inkl. moms, da det er oplyst, at L [REDACTED] [REDACTED] ikke er momsregistreret.

Landsretten har ved fastsættelsen af beløbet lagt vægt på sagens økonomiske værdi og dens omfang, herunder at sagen for landsretten har omfattet syn og skøn, der dog har været gennemført uden besigtigelse.

Th i k e n d e s f o r r e t:

L [REDACTED] frifindes.

X [REDACTED] Kommune skal betale sagens omkostninger for begge retter til L [REDACTED] med 97.267,50 kr.

De idømte sagsomkostninger, der skal betales inden 14 dage, forrentes efter rentelovens § 8 a.

(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 22. marts 2017

retssekretær